

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

افادہ مرام

برقاج عصر دنبرو چین قطعہ جسیمنہ سنک
هر طرفندہ کمال سرعتله ایلروله مکده اولان دین
میین اسلام اجانبک نظر دقتی جاب ایتمکده و بو
دین عالینک داره باهره سنده اولان اسلام
آره صره اوروپا مطبوعاتنه سرمایه مقال اولمقدہ
اولدینی معلومدر فقط بو مطبوعاتدن بر قسیمنک بو
مسلمانلره دائر ویردکری حوادث حقیقته موافق
ودیکر قسیمنک ایسه کلیاً مخالف اولمقله مخالف اولان
قسمی وقتیلہ اقدام غزته سنده بعض مطالعات
وايضاحاتله تکذیب و بو وسیله ایله مذکور غزته ده
چین مسلمانلرینک احوال واقسامنی اصلاح

و ترقیلرینی مشعر برقاچ مقاله نشر ایلمش ایدم .
 بو مقاله لرك بر کتاب صورتنده نشر ایلمسی
 چینک حال حاضرینه پک موافق اوله جنی بعض
 ذوات کرام طرفندن اخطار ایلمکده اولدیفندن
 بو اخطار خیر خواهی به اجابة ترقیات اسلامیه
 و عثمانیه نك اک بیوک حامیسی واک بیوک مشوق
 عالیسی اولان خلیفه روى زمین امیر المؤمنین
 شوکتلو الفازی عبدالحمید خان ثانی اقدمز
 حضر تکرینک عصر سعادت اقتران شاهانه لرنده
 مذکور مقاله لری لازمکلان بعض علاوه لری ایله
 بوجه آتی ترتیب و تنظیم ایده رک ساحه میدان
 انتشاره وضعنه اجتسار ایلم .

عبدالعزیز الصینی

مکتبہ اسلامیہ

چین حکومتی و دین مبین اسلام

چین حکومتی دین اسلامه قارشو حرمتکار بر دولتدر .

بودولتک دین اسلامه قارشو اولان رعایتک سینده احوال اسلامیه دن بحث ایدنلرک سوزلرینه نظراً اوج احتمال واردر .

بواحتماللردن برنجیسی حضرت سیدالبشر صلی الله علیه وسلم اقدمزک مکة مکرمه دن مدینه منوره به هجرت سنیه لردن اطرافه طاغیلان اصحاب کرامدن (رضی الله عنهم) وهاب ابن رعشه نام برذات کالت مأت چینه کلش و بوقومک لساتی تحصیل ایله عاداتنه کسب و قوفدن صکره دین مبینی نشره ابتدار و چوق کیمسه لری ایقاظ ایلمش و بو خصوصده کی صیت و شهرتیه ایمپراطور تانجویه ملاقی اولمش نتیجه ده ایمپراطورک حسن التفاتیه نشر دینده مساعده و حمایه سنه مظهر اولمشدر . احواللردن ایکنجیسی امویلر دورنده اشراف علویه نک بو دوردن کوردکلری معلوم اولان معامله اوزرینه بونلردن بعضیلری:

ترکستان چینی به هجرت و توطئه نشر دینه مبادرت ایله -
 دکلرندن بتون ایشلرنده چین حکومتک مساعده سیله
 حسن رعایه سنه نائل اولمشلردر . اوچنجی احتماله کوره
 هجرتک ۱۳۸ نجی سنه سنده چینک بتون بلادنده ظهور
 ایدوب اطراف ونواحیسنی حتی مقرنی احاطه ایدن
 نارتورت مسئله سنک اطفاسندن عاجز و متحیر قالان
 چین ایمپراطوری بغداده بر هیئت کونده زریک ابو جعفر
 المنصور العباسینک معاونتنی رجا و طلب ایلدیکندن
 بغداد عساکرندن متخب بش بیک نفرک بر قوتی کافه
 لوازمیله برابر کلن هیئته ترفیق ایلمشدر . بو هیئته کیدن
 عساکر متخبه اسلامییه چینه واصل اولور اولماز دهشتلی
 بر صورتده حکمفرما اولان آتش حربک اطفاسنه مبادرت
 و آزر زمان طرفنده بونار مدهشه نک اصلاحنه و دشمن
 انه کچن قطعاتک ایمپراطوره اعاده سنه نائل بو مناسبتله
 ایمپراطورک نشر دینه موافقتی تحصیل و دین مینله
 اسلامله قارشى اهالیسنک رعایت و حرمتده بولنمه لرینه
 دائر بر منشورک نشر ایلمسنه و بونک براتنک استحصاله
 موفق اوله رق بغداده عودت ایتمشلردر .
 صکره فغفور سونجو زماننده هر ون الرشید طرفندن

کوندریلان بروقد حکمدار سونجو ایله هیئت حکومت طرفندن بر صورت مدبدبه ایله استقبال اولنه رق حقلرنده فوق العاده احتراملر کوسترلمشدر .

وبومناسبتله دخی چینلورلرک دین مینبله مهتدیله اولان رعایت و حرمتلری قات قات تراید ایلمشدر . ایشته چین حکومتک دین اسلامه اولان حرمتکارلغنک اسبابنه دائر بورایه قدر سرد و بیان ایلدیکمز احتماللردن اولکی ایکیسی هر تقدیر اساسنز دکلر سه ده اوچنجیسی اساس و حقیقته زیاده موافق و مقارندر .

اوت ۱۳۶ سنه هجریه سی راده لرنده آشاغیده ذکر کله جک مانچور مشهور شهر لرندن قوبله شهری نک قرق کیلومتر و شمالنده واقع سویدون قلعه سی . سورینک خراب بر قسمی تعمیر اولنور ایکن مدفون بر کوب دروننده ظهور ایدن کوش باقیر آلتون کبی مختلف جنسده کی عتیق عباسی سکه لردن اوچنجی احتمالک حقیقته مقارن اولسی مؤید بر صورتده اکلاشلمشدر .

چین حکومتی مزبور سکه لرک قدرینی بیله مدیکندن کوش مقابلنده بر بدل ایله : اهالی به طاغتمشدر . بوسکه لردن المزه کچنلرینک بر قطعه سی کوش اولوب اللیلک قالینلغنده و مجیدیه چاریکنندن بر آز بیوکجه در .

خط کوفی ایله ظهرینه محمد رسول الله اطرافه هوالذی
ارسل الخ .

وجهه لا اله الا الله وحده لا شريك له جمله شريفه لریله
اطرافه هجرتك ۱۶۱ سنه سنی کوسترن بسم اه ضرب
هذه الدرهم سنه احدى وسنين ومائه تاريخ ضربی
يا زلمشدر . بوتاریخ عباسیلردن محمد المهدی ابن ابوجعفر
المنصورك دورینه مصادفدر .

بواثر عتیقك حاوی اولدینی ضیای تاریخیه دن
یوقاریده کی ابو جعفر المنصوره عاڈ سوزلرك درجه
وتوقیتك واضح بر صورتده اكلاشیله جنی شبهه سزدر .
ایشته چین ایمبراطور لغتك دین مین اسلامه اولان حرمتی
عباسیلرك چینه قارشو اتخاذا ایلدکری مشروح مسلك
حکیمانه لرینك نتایج حسنه لرننددر . عصر سعادت حضرت
نبویده وامویلر دورنده چینه کیرن صحابه واشراف
علویه نك موقیت دینه لرینه عاڈ تاریخیه بر اثره دسترس
اوله مامشزدر . بناء علیه دور عباسیدنبرو چین ممالکنك
هر طرفنده بولنان مسلمانلر امور شرعیه لرینك
اجرا سنده سربست بولنمشلردر .
پکینده بولنان اون یدی عدد جامع کیر اسلامك نه درجه

مترقی اولدیغنه شاهد عادلدر . بوحریت مناسبتیه دین
 جلیل احمدی چینک هر طرفنده وله فزا بر سرعتله
 ایلروله مکده اولدینی معلوم عالمدر .

خورشید اسلامیتک ضیای هدایتیه فیضیاب اولان
 چین مهتدیلمری ماوراء النهر اسلاماری بیتنده تونکان
 نامیه معروفلردرکه تفصیلاتی بروجه آتیدر .

تونکانلر یاخود دونکانلر

دونکانلراوتوز میلیونی متجاوز غلبهک بر قومدر .
 شو اوتوز میلیونی متجاوز سوزمز مبالغهیه حمل
 اولنسون بونک اثباتی پک قولایدرد . چونکه بوقوم بتون
 چین داخلی وترکستان چینیه ترکستان روسینک مقر
 ادارهسی اولان تاشکنت ایالتک جوانبنه قدرطاغلمشدر .
 بوقطعه لریک آراسنده کی مسافهیه عطف نظر دقت
 ایدن بر آدمک بوملتک دکل اوتوز میلیون قرق میلیونی
 متجاوز اولدیغنه محقق نظریله باقه جنی شبهه سزدر . بو
 مسلمانلره دونکان تعیر ایدلمسی اسبابنه کلنجه چین
 ترکلی کاشغر وقولجه لساننده تونکان تونمک مصدرندن
 دونمه معناسنه مصدر تخفیفی یاخود دونمش معناسنه ماضی
 نقلی اولوب بونی طویان قزاق قرغز وقزان تانارلی

بوکله بی ینه بو معناده اولوق اوزره دونکان صورتنده استعمال ایشلردر . روس قومی بوکله بی تاتارلردن استماع ایتدکلی کبی تلفظ ایدوب او یولده یازدقلرندن عالم مطبوعاتده بو اسم استعمال ایدلمکده در .

بونک ایچون استانبول مطبوعاتنه عکس ایدن بوکله نیک شکلی بالطبع روسیه مطبوعاتندن منعکس اولمش اولمیدر . ذاتاً بوکله بی او طرزده او صورتده یازمق لسان عثمانینک طبیعتده موافقدر .

آرتق بودونکان تعبیرینه دائر بورایه قدر کلان تفصیلات بو قوم حقیقده کی مطالعات آتیه ایچون کفایت ایدر . کله لم مقصده : دونکان قومنک اصلی کندی افاده لرینه کوره عربدر بناء علیه اسلامیت بونلره عربدن کلشدر .

چین طبراغنه کلن عربلر چینک هر طرفنده مدفون خاک غفران اولمشلردر .

ایشته دونکانلرک قومیت واسلامیتلرینه دائر ظن و ذهابلری شواهد آتیه ایله منقوضدر . اولادونکانلر چین جنسندن اولوب عرب دکلدلرلر چونکه شکل و قیافتلرنده عربلره بکزر بر حال عرب آثار و عاداتندن بر اثر و عادت دخی یوقدر .

ثانياً اسلاميتلری آتیده بحی کله جک چین ترکلرندن اولدینی پکین اطرافنده کوریلن اثرلری وپکینده واقع چتوزده دیدکلری جامعلریله مثبتدر .

ثالثاً بو نور حقیقت مجوسیلرک بر قسم اعظمندن عبارت اولوب شیغن نام مجوسیلرک بر قسم کلیسی بومرشد ترکلرک کوستردکلری طریق ناجیه وحدانیته داخل اولدقلری و بو مناسبتله آفتاب جهان افروز اسلامیتک چینک هر طرفنده شعشعه پاش وحدانیت اولدینی و مجوسیلرک بو ضیای وحدانیتدن بهره مند اوله رق طریق مستقیمه داخل اولدقلری ینه بو دونکانلرک افاده لرندن اکلاشلمقده در .

رابعاً کوندونده (قانتونده) مدفون ظن اولنان ذات قدسیت مآب که سعد وقاص حضرتلریدر . مشارالیه الی بش سنه هجریه سنده مدینه منوره یه بش میل مسافده اولان عقیق نام محله وفات ایدوب مدینه منوره یه نقل اوله رق اوراده دفن اولدینی و دونمه معاسنه اولان تونکان یا خود دونکان تعیرینک اباعن جد مسلمان بولناه علم ایدلمیه جک ترکیه برکله اولسی شواهد مشروحه نک حقیقت حاله مقارن اولدینی تأیید ایدیور .

خلاصه چین ترکری چین دونمه لرینگ تونکانلرینگ
 دونکانلرینگ مرشدلریدر بو محترم ترکر بو مقدس
 خدمتلرندن طولایی نه قدر افتخار ایتسه لر سزا و لایق
 اولدینی کبی دونکان قوم نجینک ده ظلمت جهالت
 و وحشته مستور بولسان بو قدر یوز ملیوندن عبارت بر
 قومک ایچندن صیریه رق جبل الهی اولان دین جلیل
 محمدیه انتسابلری آلقشله تحسین و تبریکه شایان اولدینی
 وارسته قید و بیاندر . دونکانلر عموماً معتقد متدین
 غیور چالشقان مسافر پرور قناعتکار مزاحمه متحمل و چین
 لسانیه متکلم اولوب ایکی قسه منقسمدر .

بو قسملردن بریسی چین داخلی و دیکریده ترکستان
 چینی و روسی دونکانلریدر . چینده کیلرک کسوه و عادت
 و قیافتجه چینلوردن هیچ فرقلری اولیوب مدرس طلبه
 و اماملرینگ علامتلی صارقلریدر . ترکستان چینی
 و روسیده کیلرنده لسان و قیافتجه چینلورک عینی اولوب
 کسوهجه او طرف ترکرینه تابعدرلر و ترکله اولان بو
 اختلاطلری مناسبتیه ایچلرنده ترکیه بیلمیانلری آزددر .
 فقط بو اختلاطک قادینلرینه هیچ بر تاثیر ایتمدیکی
 کورلمشدر چونکه بو قادینلرک ترک قادینلریله اختلاطلری

اولدینی. حالده کسوه وعادات قدیمه لرینی محافظه ایتمشلردر.
 معیشتلری چین ترکلری کیدر. پرنج یتشدیرمکه
 مهارت کامله لری واردر. بونک ایچون ساکن اولدقلری
 ولایاتک پرنج لرینی عموماً بونلر یتشدیررلر. کسب و تجارته
 سعی و غیرت لری زیاده در.

تاجر لرینک عمومیتله هر یرده چین فابریقه لرینک
 محصولنی ترویج ایچون زیاده خواهش لری واردر.
 اداره لری تفرعات امورده مواد شرعیه یه تردیفاً
 اجرا اولنور.

جامع و مدرسه لرینک کثرتی مشهور اولوب پکینده
 اون یدی عدد جامع و مدرسه لری واردر. فقط اصحاب
 تحصیل نسبتاً پک آزددر بونک ایچون آرالرنده جهالت
 حکم فرمادر. درس و وعظ لرنده تقریر لری لسان لری اولان
 چین لسانی اوزره در. مدرسه لرینه اطاعت لری صوک
 درجه ده در. خارجدن کلان حفاظ و مشایخ و سادات کرامه
 رعایت لری زیاده در. ایچلرنده شیخ لری و ارایسه ده نادر
 و حفاظی هیچ یوقدر.

دو کونلرنده نکاحدن و آتیده ذکر ایدیله جک بعض
 مواددن ماعدا اصول و عادت لری هر یرده چین عادتنی اوزرینه

جاریدر . دوگونلرنده ضیاقتلر ابتدا سنده مدرساری طرفدن قرآن کریمدن تبرکاً بر عشر شریف اوقونمق بعده شریعتدن لازم کلن وعظ ونصیحتده بولتمق عادات مستحسنه اسلامیه لرننددر . علم تصوفه دائر کتابلری عین العلم رشحات نفحات الانس نام کتابلردن عبارتدر . عتیق کتابلرینک اکثریسی یازمه در . یازیلری خط ثلثی اکدیور بر شکلده در . شمدیکی کتابلری هند بضمه کتابلریدر کندیلرینه مخصوص حروف هجای عربیه اوزرینه لوحه یازیلری واردر بویازیلر عمودی کروی مزهر بر صورتده یازارلر .

بولوحه یازیلری قرآن عظیمدن بر آیت کریمه پی کوسترر . بر صورتی بروجه زیر درج اولناندر . ایشه بووبونک امثالی یازیلرندن طبیعتلرینک صنعت رسمه اولان استعدادلری کوریلرور . بونک ایچون چینده کی دونکانلرده مختلف رسملردن عبارت اولان چین رسم خطی چین مکتبلرنده تحصیل ایتدکلرندن چینجه اوقیوب یازانلری نادر دکلدر . چینجه اوقیوب یازمالری سایه سنده چینک امور ملکیه وعسکریه سی ریاستنده بولنانلری چوقدر . هر سنه ایفای قریضه حج امنیه سیله کلکده اولان حاجیلری

آز دکلدر. اوتوز سنه مقدم پکین واطرافنده حاجیلر اندر
ایکن شمدی حاجیلرندن محله لر تشکیل اولندی کورلمشدر.
والحاصل بومسلمانلر عموماً غیور چالشقان ترقی و تربیه به
مستعد افکار و معارف ملیه لرینک حال حاضره به توفیقاً
اصلاحی الزم واهم بر قوم جسیمدر.

چین ترکری

چین ترکری چین داخلنده کی کنسک ایالتنه تابع
سالار قطعه سنده ساکن اولوب موجودلری یوز بیکه
قریبدر. بو ترکر تیمورلنکک آسیای وسطیده مرکز اداره
اتخدا ایتمش اولدینی سمرقند تاشکنت نمنکاندن یدییوزسنه
هجریسنده جمع ایتدیکی اسلام عسکر یله کاشغر و جوانبنی
استیلاسنده چین داخلنه طوغری طانغیلان مسلمانلردن
اولدقلری کندولرندن روایت اولنور .

فی الحقیقه بو ترکر بر قاج فرقه اولوب خوقندی
سمرقندی تاشکندی نمنکانی دنیلمله معروف اولدقلرندن
روایت واقع لرینک صحته مقارن اولدینی آثار لر یله ثابتدر
چین داخلنده بولنان اهل اسلامک ال آزی بونلر اولدینی

کبی معارف و صنایعده اک مترقیسی ده بونلردر. مدرسه لرینک
 معمور تی و جامع لرینک کثرتی مدرس لرینک فضلی
 و خطاط لرینک شهرتی او طرف اسلام لرینجه مشهوردر.
 مدرس لرینک ایچنده پنجشنبه اخوند شمسی اخوند یوسف
 اخوند کبی ذاتلر واردر که هر بر لرینه علامه عصر دنیلسه
 سزادر. هله (پنجشنبه اخوندک) رحله تدریسندن
 فیض مند اولان طلبه چینک هر طرفه صوقوله رق ارشاد اتده
 بولندقلری نظر مسرتله کورلمشدر. بوذات معارف سها تک
 سنی الیوم یتمش راده لرنده بولندیغی حالده تدریسنده
 بردوامدر. مدرسه لرنده علم صرفدن « بدان اسعدک الله
 فی الدارین که کلمات عرب برسه قسم است اسم است و فعل
 است و حرف است اسم همچون رجل فعل همچون ضرب
 حرف همچون من وعن الخ، ایله ابتدار ایدر و بو بدان و شرح
 عبدالله اسمیله بنام کتابلر ایله زنجانی مراح علم نحو دن کافی
 و جامی علم کلامدن شرح عقائد خیالیسیله منطقدن شمسیه
 شرو حیه تفسیردن قاضی فرائضدن متن سراجیه شرو حیه
 حدیثدن صحیح بخاری قسطلانسیله فقهدن مختصر الوقایه
 شرح الوقایه هدایه نام کتابلر تدریس اولنور. بو کتابلر بورایه
 هندستاندن داخل اولور. اصول اداره لری جنایتدن ماعدا

امورده احكام شرعيه به توفيقاً اجرا اولنور . معيشتلري
 زراعت محصوليدر . كسوه لري چينليردن فرقليدر .
 قادينلرينك قيافت والبسهرلي عادت قديمه و قوميه لريني
 كوسترر برشكلده اولوب ستره اعتنارلي پك زياده در .
 ايبك و ايبك سختيان و كوسله دستكاهلري واردر .
 بو دستكاهلر احتياجلريني تايمين ايتديكي كبي خارجه ده
 برطاقم اشيا اخراج اولنمقده در . بوچالشقان يورلر تركلر
 شو اخراجاتلري مناسبيله چينك داخل و خارجنده جسم
 ومهم ايشلرك رياستنده بولندقلري كوريليور . (سالار)
 تركلري عموميتله چالشقان غيور : و محن و مشاقه متحمل
 قانع مسافر پرور نجيب بر قومدر . خطه مباركه حجازيه
 ايله و مقام خلافت كبرايي زيارت ايدنلري چوقدر .

پكين تركلري

پكين تركلري يوقازوده تراجم احوالندن بحث ايتديكمز
 چين تركلرندن دكلدر .
 بو تركلر عن اصل تركستان چينيده واقع كاشغر ختن
 ياركنند آق صو كوچار طورقان بلاد مشهوره سي
 اسلاملرينك رئيسلرندندر .

او طرف اسلامى پيئندە بو رئيىسلره خوچم تعبير
 ايدرلر. پکين اسلامى پيئندە دخى بو اسمله معروفدرلر.
 بو خوچم تعبيرنده کى (م) ضمير متکلم اولوب نفس کلمه
 ايسه سیده غناسنه اولان خواجه تعبيرندن محرف براسمدر.
 مملکتمز ارباب وقوفى پيئندە زبانتزد اولديغنه کوره
 بو اسلامى پکينه دخوللرندن برى ايکيوز سنه اولمشدر.
 بو ترکلىک پکينه کلمرينک سببى ايسه آتيدە کى کيفيتدر.
 يوقاريدە اسمرينى بيان ايتديکمز ترکستان چينى
 اسلامى پکينه اوتوز سنه اولنه کلنججه يه قدر آره صره
 فرصت بولدقجه چينلور ايله ايتمش اولدقلى مجادلر
 تاريخ شناس اولانلره خفى دکلدر. اسلامى پکينه کندوسيله
 اولان مجادلرنده کى اصرار وعناد وثباتلرينى کورن چين
 حکومتى مدافعه دن عاجز قالمش نهايت بونک دفعنه چاره
 اولمق اوزره ايجلرنده کى رئيىسلرينى وارباب نفوذنى عائله لريله
 برابر پکينه کتورمش واوراده ايمپراطوره مخصوص
 سورک داخلنده کى شهرک بر طرفنه يرلشديرمشدر .
 پکينه بونلرک بولندقلى طرفک اسمى چنتوزه
 دينلمکله معروفدر. چنتو تعبيرى چينلورک ترکجه متکلم

اولان قومه ویردکری براسم اولوب چتوزه ایسه ترک
 محلی دیمکدر . بو چتوزه دیدکری محله یوقاریده کچن
 چین دونکانلرینک دونمه لرینک مرشدلری اولان چین
 ترکلرینک چتوزه نامیبه مشهور یوز سنهک بر جامع
 شریفلری واردر . شمدیکی ترکلرایسه بو چتوزه جامعنه
 یقین ایکی محله ایکی بیوک جامع دها بنا ایتشلردر . محله
 جامعلرینک عددی یکر می سکره بالغدر .

بو ترکلرک ترکستان چینیدن کلدکری زمان یوز
 خانه دن عبارت ایکن عددلری شمدیکی حالدده ایکی بیک
 خانه یه بالغ اولدینی کورلمشدر . بو ترکلر پکینده ارباب
 نفوذدن اولوب امراعاشهلری حکومت خزینهنسندندر .
 هر خانه نک هر آی حکومت طرفدن آلدینی وظیفه
 یکر می سرکوشدن بش یوز غروشدن عبارت بر مبلغدر .
 اختلاطلری دائما مجوسیلرله در بو مناسبتله ایچلرنده عصر
 دیده اولانلر لسان قومیلری اولان ترک لسانی ییلور .
 دیگرلری ایله یکی یتیشلرده ترکیه بیلن اولیوب چین
 لسانیله متکلملردر . عادتلری امور دینه دن ماعدا اموره
 چین عادت و اصولی اوزره جاریدر .
 کسوه جه چینلورلدن هیچ فرقلری یوقدر . معارف

وصنایعدن بهره لری یوقدر. بو ترکلرک عصر دیده لری
 معارف و صنایعده کی بهره سز لکلرینی وقومیتلرینک محو
 اولورجه سنه بر مرتبه یه واصل اولدقلرینی کوروب ممکن
 اولدینی قدر معارف و صنایع یولنه قدم کذار اولمغله لسان
 ملیلرینک محافظه و تعمیمنه برچاره آراه قده اولدقلری :
 ترکستان چینیدن هراوج سنه ده بردفعه مأموریت مخصوصه
 ایله پکینه کیدوب کلکده اولانلرک روایتلرندندر . اوت
 بوخبر صحیحدر . عالم اسلامیت نقطه نظرینجه پک مسرت
 آمیزدر . فقط پکینک ترکلرینه سوز اکلاتمق قولای دکلدر .
 چونکه بونلر چین حکومتدن امر تعیشلری حقنده
 کوردکلری معاونه مغرور اولوب معارف و صنایعده
 ترقیلریله قومیتلرینک محافظه ایدلمسی لازم اولدیغنه
 داثر چین ترکلری طرفدن ویریلن نصایحی دکله مک
 ایسته مدکلرندن بویله بر حال تدنی ماله کرفقار اولمشلردر .
 بو مغروریتلرینی بر طرفه آتدقلری تقدیرده او حال
 مؤسفلرینک چاره سی آتیده کی اوج ماده نک موقع اجرا یه
 وضعیله حصوله کله جکی محققدر .

۱ — چین ترکلرینک هر خصوصده کی نصایحک اصفا

ایدلمسی .

۲ — ترکستان چینیدن و چین ترکلرندن معلم
ومدرسلك جلب ایدلمسی .

۳ — یوزده اون نسبتنده ترکه بیلیر اولان عصر
دیده لرینک محل اجتماعلرینک هر بریسنده لازم کلان فدا
کارلنی دریغ ایتیمهرك ترکه سویلیوب کنجلرینی ترکه
تکلمه تشویق .

ایشته شوماده لر موقع تطبیقه وضع ایدلدیکی تقدیرده
شاهد مقصدورای پرده دن ساحه ظهوره کله جکی کبی بو
مناسبتله عصر حاضر سأم معارفنک برنجی بصره مغنه طوغری
قدم گذار اوله رق دره جه دره جه ذروه سنه صعود ایده .
جکلری کلفت بیاندن مستغنی بر امر معلومدر . پکین
ترکلری چین اسلاملرینه نسبتاً هر نه قدر آز ایسه لرده
پکین کبی بر شهرک مهم بر موقعنده بولنه رق چینجه ترك
معناسنه اولان چتو اسمنی محافظه ایتلمر یله برابر عائله
ایمپراطوری به مخصوص شهرک داخلنده بولنملری اسلاملك
نه قدر معزز و معتبر بولندقلرینی اثباته کافیدر .

ترکستان چینی مسلمانلری

ترکستان چینی اسمندن اکلاشدینی اوزره واسع بر

ترك اقليمي اولوب مشهور مملكتلى كاشغر ، ياركند ،
 آق صو ، طورقان ، خوتن (ختن ياكلشدر . بوكله نك
 مشهور اولان بو شكلى غلط اولوب صحیحى بزم يازديغمز
 كيدر .) شهر ليدر . بو شهر لر ايله اطراف ونواحى
 وقراسنده كى ساكنلى اون مليونه قرييدر . بوندىن
 ايكي مليونى مغول وچين و شيفن مجوسيلرى اولوب
 متباقيسى اسلامدر . بو اقليمه اسلاميتك دخولى ايسه
 اموياردن عبدالملك دورنده خراسان واليسى مشهور
 قتيبه نك طقسان بش تاريخ هجر يسنده فرغانه ده اجرا
 ايلديكى هم قهرمانيسيله وجوده كلديكى تاريخچه معلومدر .
 او دوردىن بو اسلاميتك تحت نفوذ حكمتده بولنان
 تركستان چينى مسلمانلرينك او حكمت واسعه معلانك
 نفوذ حكمرانيسندن آلدىقلى استفاده بك جزئيدر .
 چونكه حكمت اسلاميه بتون ترقيات عصر يه
 متناسب و مساعد بر حكمت مقدسه بولندينى ارباب وقوفجه
 معلوم بر كيفيت لامعه اولدينى حاليده بو مسلمانلر بو حكمتدن
 لايقى وجهله استفاده ايدماملردر . بناء عليه بو مسلمانلر ك
 احوال شخصيه وعموميه واجتماعيه وحياتيه وصناعيه
 و علميه لرينه عطف نظر ايديليرسه ابتدائى بر حال مشاهده

اولنور . ازالرنده علم ناميله متداول اولان معلومات
ایسه صرف نحو منطق معانی کلام فقه اصول فقه حدیث
تفسیر تصوف علملریدر . بو علملر بیتنده اک حکمران
اولان تصوف علمیدر . ترقیلری ابتدائی بر شکلده
بولسان بوقوم معظمک احوال ساثره و اقلیمیہ سی تاریخ
وجغرافیا کتابلرنده کافی بر دره جهده اولدیغندن مراق
ایدنلره بو کتابلره و خصوصاً قاموس الاعلامه مراجعتلرینی
توصیه ایلمکله برابر اقایملرینک طبیعتی و حیات اجتماعیه
لرینک مقتضاسی و ترقیات حاضره نك ایجابنه کوره
اصلاحلرینه دائر کتابمزک صوکنده کی عموم چین
مسلمانلرینک معارفنک اصلاحی حقتده بر مطالعه و بر خاطره
عنوانلی بندیمزه نظر دقتلرینی جلب ایلرز .

قولجه و مسلمانلری

قولجه (بو اسم اوروپا جه مشهور اولدیغنه کوره در .
یوقسه یرلیلر آره سنده کی اسمی غولجه در) مانچوری
حدودنده کی روسیه نك زارکنت شهرینک یوز یکر می
کیلومتر و شرقنده واقع کوزل دلنشین فرحفزا بر شهر در .
بو شهر ایلی ایالتنک مرکزی اولوب بیک سکز یوز

یتیمش برده روسلر طرفدن استلا ایدیه‌رک سکسان برده
تضمینات مقامنده چیندن آنان چینجه سمرو روسجه
مذکور زارکنت نامیه موسوم شهرک مقابلنده نیه چینه
ترک ایدلمشدر .

شرقدن ایلی نه‌ری جریان ایتدیکندن چینلور بیتنده
بوایالت ایلی خونامیه معروفدر . ساژ چین شهرلری کبی
مستطیل‌الشکل برسورایه محاطدر .

اهالی حاضره‌سی یتیمش بیکه قریب اولوب بونک قرق
بیکه اسلام متباقیسی مغول و شیغن و چین و مانچو و ساژره
در . سورک داخل و خارجنده قرقی متجاوز مسجد
ودرت بیوک جامع و خرسیان و بتپرسله مخصوص اوج
تخانه و ایکی کلیسا و متعدد خانلر وارددر .

بیوک جامعلرک ایکیسی برایلرک و بری دونکانلرک یعنی
چین دونمه‌لرینک و دیگر ایکیسی قزان و ترکستان
تاجرلرینکدر .

برایلره مخصوص جامعلردن بریسی ساژ جامعلرک
اک بیوکی اولوب طلبیه مخصوص بکرمی سکز حجره‌بی
حاوی اولدینی حالدده سورک داخلنده واقع اولوب :
متباقیلری سورک خارجنده‌در .

بوجامعلرده علوم عربیه تدریس ایدلمکده اولدیغندن
 مملکتک قاضی ومفتی ومدرس واماملری بوجامعلرده
 یتیشن طلبه دندر . اصول اداره سی چین حکومتی طرفندن
 برمسلمان وایکی چینلییه مفوضدر .

بومأمورلردن مسلمانی حکیم بك وچینلینک بریسی
 شهر امیندر شنکن ودیکری عسکر جنرالیدر که
 زونتودارین ناملریله بناملردر .

مسلمان حاکمی مسلمانلره عائد ویرکوارک وقتده
 تحصیلنه ومصالح شرعک اجراسنه ومفتی وقاضینک نصب
 وعزلنه مفتی وقاضیلر طرفندن شرعاً موجب مواددن
 بشقه لازم کوریلن امورک موقع اجرایه وضعنه وچینلی
 حاکملر امور تجاریه نک بر شیرازة انتظامده جریاننه
 مسلمان حاکمی طرفندن انها اولتان اموری آتیده ذکر
 اولنه جق اولان قولجه واطرافی والی عمومیسنه بیان ایله
 والیدن آلدینی امری حاکمه تبلیغ خصوصنه مأمورلردر .

قولجه زارع وتاجرلری

مذکور مأمولرک نظارتلر تحتده اولمق اوزره
 یرلیرک قسم کلیسی تأمین معیشت ایچون منبت وهواسی

معتدل و صولری بول اولان قوبله اراضیسندہ زراعتله
 وقسم متباقیسی تجارت ایله مشغوللردر . طاعلرندہ
 التون وکموش دمیر و باقر معدنلری وار ایسه ده اہالینک
 ایشلمکده واستفاده ایتکده اولدقلری معدن اودون
 رینه استعمالنه قابل اولسنہ مینی کمور معدنیدر . حیوانات
 وحشیہ سندن اہلیہ سی چوقدر .

روسیہ حکومتی اوچکون ظرفندہ بورایہ لزومی قدر
 عسکر سوق ایتک وسائطنہ مالکدر . ایشته چین مسلمانلرینه
 دائر بورایہ قدر ویردیکمز تفصیلاتدن موجودیتلریله
 جنسیتلرینک حقیقتی ومدنیتلرینک درجه و مرتبہ سی
 آکلاشلمش و معارفلرینک اصلاحنی متکفل اسبابدن بحث
 زمانی کلمش اولدیغندن بو خصوصده وقتیلہ اقدام غزتہ سنک
 ۱۶۳۶ نومرولی نسخہ سنده چین ترکلرندن برفاضل حقندہ
 مفید بر خاطرہ عنوانی آلتندہ نشر ایتدیکمز بر مقالہ بی درج
 و بوبایدہ کی مطالعہ کتری او مقالہ یه ذیل ایدلمشدر .

عصر حاضر معارفنک عموم چین اسلاہلرینہ تعمیمنہ

دائر مفید بر خاطرہ و بر مطالعہ

ماہیتلریله حاللری یوقاریده ایضاح اولنان چین

تر کلرندن اولوب پنجشنبه اخوند نام ذات فضيلتسهاټك
 حلقنه تدریسندن مأذون و فریضه حج شریف مناسبتیه
 در سعادت و مصرده بر مدت اقامت ایله او طرف املار نجه
 دخی افکار دخی منوره سیله مشهور اولان منلا عبدالرحیم
 نام ذات دانشورک ملاقاتندن حاصل اولوب اوزرندن
 بر قاج سنه مرور ایدن بر خاطره نك بوراده ذکرینی فائده دن
 خالی کوره میورم. شویله که ۳۰۸ سنه هجریه سنده منچورینک
 مقر اداره سی و مسقط راسم اولان قولجده بولنیور ایدم.
 ذکر سی سبق ایدن منلا عبدالرحیم اخوندک حجاز دن
 عودتی ایشتم افکار منوره سندن مستفید اولمق اوزره
 همان زیارتنه شتاب ایتدم. چونکه مملکتی جانبه عزیمت
 ایتمک اوزره ایدی. نه ایسه ملاقاتیه شرفیاب اولدم.
 مجلسنی فضلا ی محلیه ایله تزین اولمش کوردم مشارالیه
 حاضر بالمجلس اولانلر طرفندن وارد اولان اسئله به حکیمانه
 جوابلر ویریوردی. فارسی عربی چغتای لسانلرنده
 ید طولاً صاحبی بر ذات اولدینی افاده سنده مندمبع فصاحت
 و بلاغت دن نمایان اولویوردی. فلاطون پسندانه فکر لر یله
 حضاری مستفید و طلاق لسانه مفتون ایدیور ایدی.
 سوزلرینک خلاصه سی شودر.

آخوندلر (بولكە بتون چين اسلامرينك افدى
 مقامنده استعمال ايتدكلىرى برتعييردر.) چين اسلاملىرى
 ايچنده سالار تركلرينك معارف و صنايعده كى ترقيلىرى
 سزجه مجهول دكلدر . دده و بابالريمز هر دلو بلاوقضايه
 كوكس و يرهرك ظلمت شرك و جهالت ايله مستور بولتان
 چين الكاسنك الكمظلم بر كوشه سته مشعله باهره دين محمدى
 ايله داخل اولمشلردر . بومشعله عدالت و حقانيت و مساواتى
 كوبرن مجوسيلر فوج فوج كلهرك انوار قدسيه سندن فيضياب
 و شرف اسلامه مشرف اولمشلردر . سالارك ، غيور ،
 فعال ذكى تركلىرى بويلاه بر شرفه نائيلتيرندن طولايى واجب
 تعالى حضرتلرينه تقدر تشكر ايتسه لر ينه آزدر . چونكه
 بوشرف دده و بابالريمزدن بزده انتقال ايتمشدر . استاد
 و مرشد مزى نچشنبه اخوند حضرتلرينك تربيه حكيمانه لر يلاه
 يتيشن فاضللك اعلاى دين مين ايچون كافه محن و مزاحمه
 قاتلانهرق چينك هر طرفه يايلمش اولدينى چين
 اسلاملرينك معلوميدر .

عجبا بوشرف بوندنصكره دخى بزده قاله جقميدر . اوت
 مدرسه لر يمزده اصول تحصيل حال حاضره موافق صورتده
 اصلاح ايديليرسه بوشرفك بزده پايدار اوله جفته شهبه

یوقدره بوسوزمدن تعجب ایتمکنز. چونکه بنده سزک کبی
 اصول تحصیلمزی مکملدر ظن ایدردم. ایفای فریضه حج
 شریف مناسبتیه وقوعبولان بوسیاحتمده تحصیلمزک محتاج
 اصلاح اولدیغنی آکلادم استانبول ومصر کتبخانه لرینی
 کزددم. یکیدن وجوده کتیرلمش برچوق کتابلر کورددم.
 بوکتابلره اشد احتیاجمز اولدیغنی حس ایتدم. استانبولک
 دارالتدریس ومصرک جامع الازهر درس نظامنامه لرینی
 الیه ایتدم. بونظامنامه لری الیه ایتمکن مقصدم سالاره
 وصولده استادلر مزک وعلماء کرام حضراتنک انضمام
 همتلریله بونلره کوره مکتب ومدرسه لریمزی اصلاح ایتمک
 وبالجمله چین اسلام لرینی بو طریق مستقیمه تشویق ایلمکدر.
 ایشته بونظامنامه لریک برر عددینی سزه تقدیم ایدیورم.
 لزومسز ویولسز تعصبی براقه رقیق ال برلکیله مدرسه
 ومکتبلریکزی بوکا کوره اصلاح ایتماکزی رجا ایدهرم
 انشاء الله کاشفر وجوابنی ایله پکین واطرافی اسلام لرینی
 بوراه صوابه دعوت ایدهرم.

بودعوتم غرض وعوضدن خالی اولمسنه منی اسلام لر
 طرفندن رهین قبول اوله جفته امینم. شوراسی دخی خنی
 قالمسونکه مدرسه ومکتبلریمزی اصلاحدن صکره بزچین

اسلاملىرى اوچ ماده نك موقع اجرايه وضعنه صوك درجه ده
اختياج جز واردر. بوماده لر شمديك اوچ یرده موقع تطيقيه
وضع ایدیله بیلیر .

بونلرده قوبله ، کاشغر ، سالاردر . مذکور ماده لرده
شوندن عبارتدر .

۱ - اصلاح ایدیله جک مکتبلر یمزه استانبولدن
یاخود هندستاندن معلملر جلب ایدلمسی . مدرسه لر یمزده کی
مدرس لر یمز کافیدر .

۲ - هندستاندن حروفات جلیله محتاج اولدیغمز
کتابلرک طبیی .

۳ - اهالی بی معارفه تشویق ایچون یرلی لسانی
اوزره برغزته نك تأسیسی ایشته بوماده لر وجوده کلدیکی
تقدیرده بتون چین مسلمانلرینک ذروه سعادته طوغری
صعود ایده جکلری وارسته قید ایضاحدر . چین حکومتک
بواصر خیرده اسلاملره لازم کلن معاونتده بولنه جفته امیدم
برکالدر .

مطالعه کتری

عصر حاضر معارفنک چین مسلمانلرینه تعمیمنه دائر

مومی الیه عبدالرحیم افندینک یوقاریده کی بئنده تعداد
ایلدیکی اسباب نلانه هر یرده تعمیم معارف قضیه سی ایچون
مبادیده موقع اجرایه وضع اولنه جق وسائط لازمه دن
بولدینی معلومدر .

فقط عبد الرحیم افندینک دیدیکی کبی بزم چین
مسلمانلری علماسنک آباواجدادلرندن انتقال ایدن
معارف قدیمه لرینک مکمل بر صورتده اولدیغنده ظن
وذهابلری برکمال بولدینی بزجه مشهور اولان امور
بدیهه دندر .

بونک ایچون چین مسلمانلری بئنده تعمیم معارف
امر مهمنک پک کچ حصوله کله جکی شبهه سزدر . چونکه
چین کبی معارف قدیمه نک یرلشدیکی واهالینک بومعارف
واساسندن بی بهره بولدینی بر یرده معارف حاضره نک
ترویج و تعمیمی خصوصنده مشکلات چکیله جکنده
شبهه یوقدر . فقط بومشکلاتی اقتحام و معارف حاضره بی
تعمیم ایچون عبدالرحیم افندینک در میان ایلدیکی اسبابدن
اولا یرلری غزته لرك تکشیری لازمدر .

بوغزته ستونلرنده علی الاکثر حوادته قاریشق عصر
حاضر معارفنک فوائد و منافعی آوروپانک بو بابده کی

اقدامات وله فزاسيله بين الملل احراز ايلديكي تفوق واعتلا
سعادتي متضمن مقالات بولنمليدر .

حوادث اراسنده يازيلان بومقالات نافع اهالينك
نظر دقتي جلب ايتمكه برابر معارفك رواج وترقيسه
خادم اوله جنى وبوخصوص ايچون ياپلمسى لازم كلان
مكاتب ومدارسه معاوناته تشويق ايدى جكي غير منكردر .
بووسيله ايله عوام آره سنده حكمرما اولان شوق
معارفى هيچ بر قوتك كسر ايدى ميه جكي واضح وهويدادر .
بو واسطه نشر يه ايله عصر حاضر معارفك فوائد
ومحسناتى وكاشانده حكمران اولان آتاز اعجاز نماسيله
معارف قديمه نك او محدود حدودى بر كره اهالينك فكرينه
يرلشد كدن صكره علمانك منافعارينه اوله رق اصول جديد
علمينك علمينده كى اعتراضارينه قولاق ويرن اوليه جق وبو
اصولك انوار علميه سندن مستفيد اولمق ايچون اقتضايدن
وسائطه تشبثدن كير و طوران بولنميه جقدر .

ايشك بر كره بومركزه وصولدن صكره مقاله ده كى
معلم جلب ايتمك ماده سى ايسه اهالى بينده بردن بره حصوله
كله و ره جقدر .

چونكه افكار اهاليدى غزته لر واسطه سيله حصول يافته

اولان شوق معارف تحصیل علوم ایچون لازم کلان
 فداکارلنی دریغ ایتدیرمیه جکی ارباب وقوفجه معلوم بر
 کیفیت ساطعه در . بناء علیه چین مسلمانلرینه عصر حاضر
 معارفک تشمیل و تعمیمی خصوصنده عبدالرحیم افدینک
 در میان ایتدیکی وسائط ثلاثه نك لزومنی بومطالعه ده شرح
 وایضاحدن بشقه بر دیه جکمز اولدیغندن بو خصوصده کی
 مطالعه یه شوراده ختام ویرلمشدر ،

چین حکمدارلری

چینده حکمران اولان خواقین یکریمی ایکی سلاله یه
 بالغدر .

برنجی سلاله (هووانغتی) و (یاو) و بونک منسوبیتندن
 و اواسط ناسدن (یوشون) و بونک اوغلی (کی) و
 (شون کین) و (تای کین) در .

ایکنجیسی : (شین شان) سلاله سی اولوب بونک
 طائله سندن چوق کیمسه لر خاقانلق ایلدکلری و صوکلری
 ساوس نام فغفوردر .

اوچنجیسی : (شی یو) سلاله سی اولوب بوسلاله دن

بۇ چوق فغفورلر كلىشدر. مشهورلرى (يووان) و (مووان)
نام كيمسه لردر .

(كونفچيوس) و (لاوچو) نام فيلسوفلر بودورده
كلىشدر .

(كونفچيوس) پكىنده مدفوندر . قبرينك باشنده
هر آيك نهايتنده چينلور طرفدن ذبح قراين ايله دغالر
اولنور .

دردنجيسى : (چينغ) سلالهسى اولوب مشهورلرى
(شى وونتى) در. بونك زماننده مغوللارك تجاوزينه برمالع
وسد اولق اوزره (پيچىلى) خليجندن بدأ ايله چينك
شمالندن بيك درت يوز ميل مسافه ده كى عظيم سور
ياپلمشدر .

بشنجيسى : هان سلاله سيدر . بوندىن (كاوچو)
(هوى يى تن) (يين تى) و (يوتى) ناملرنده كى حكمدارلر
كلىشدر .

التنجى سلاله (شمالى هان) ناميله موسومدر . بونلرك
مشهورلرى (هوتى) در. بونك زماننده چينده خصيانك
وظائف عاليه ده توظيفنه مساعده اولمشدر . ينه بونك

حکومتی زماننده روما ایمپراطورلری (ماریل) (اوریل)
و (جوستیان) طرفلرندن هیئتار کلمشدر .

یدنجیسی : (جوتی) و (جاو) حکمداریدر .

سکزنجی و طقوزنجی و اوتنجی و اون برنجی سلاله لر
میلادک درت یوز یکر می سنه سندن بش یوز الی یدی
سنه سنه قدر حکومت سورمشدر .

بو حکومتلر زماننده برچوق وقایعک ظهورینه مبنی
حکومت ایدن ذواتک ناملرینی مؤرخلر ضبط ایده مامشدر .
اون ایکنجی سلاله دن کلن فغفورلرک مشهوری
(نتی) در .

بوسلاله نك زمان حکومتی بش یوز سکسان طقوزدن
آلتیوز اون سکز سنه میلادیه سنه قدردر . اون اوچنجیسی
(لی یان) سلاله سیدر . بونک زماننده آسیای وسطی
چینه الحاق اولمشدر .

لی یانک وفاتندن تخمیناً سکسان سنه صکره منسوبیندن
(چی وانغ چینغ) ایمپراطورلق مقامنه کچمشدر .

بونک زماننده میلادک یدیوز اون درت سنه سنده
تابعیندن مشهور امیر قتیبه بن مسلم حضر تلری کاشغر و اطرافتی

ممالک اسلامیہ پہ الحاق ایلمشدر . بفتح جلیل مناسبتیہ
چینگ برچوق ولایاتہ حاکم اولوب چینلور پینتده (نجان
لوشان) اسمیلہ مشهور بولنان چین بکی ایمپراطوره
قارشو اعلان حرب ایلمش ونتیجده ایمپراطور مغلوب
اولمشدر .

فقط چوق کچمه دن وفات ایلدیکندن یرینه (سوجینگ)
نامیلہ اوغلو تختہ کچمشدر . بونک زمان حکومتده
هرون الرشید العباسی طرفندن مختلف زمانلرده کوندریلان
اوج هیئت چینلور جانبندن مدبدب استقباللر ایله پارلاق
احتراملر کورمشدر . ینه بونک ایام حکومتده ظهور ایدن
اویغونسزلنگ نتیجہ سی اوله رق آسیای وسطی و بخارا
استقلال کسب ایدهرک چیندن ایرلمش و چین قطعہ سی
دخی اون درت ، واون بش ، واون التی ، واون یدی ،
واون سکنزنجی سلاله لریک یدلرینه کچمشدر . اویغونسزلنگ
مهادیاً دوامندنناشی حکمدار اولنلر چین مؤرخلری
طرفندن قاله آلمامشدر .

اون طقوزنجیسی (نانک جو) در . اوچنجی (نانک جو)

ناميله معروفدر . ميلادك بيك يكرمى اوج سنه سنده
وفات ايلديكندن اوغلو (چنك جو) جاس اورنك چين
اولمشر .

فقط چوق سوزمه دن ترك حيات ايلديكندن ميلادك
بيك يوز قرق ايكي سنه سنه قدر عائله سي طرفدن اداره
اولمقده اولان فغورى حكمدارلنى مغوللردن جنكيز
خانك يدينه كچمشر كه يكرمنجى سلاله نك رئيسيدر .

مشهور حكمدارلرى (كوبلاي خان) (شنع چونغ
شون تى) نام ذاتلردر . بو ذاتلردن كوبلاي چينك هر
طرفنى كندى قوماندانلريله اولادينه تقسيم ايلمش حتى
زاپونياي دخى ضبط ايجون چالشمشر .

واسلاميتك چينده كي انتشار عظيمى بونك زمان
حكومته تصادف اتمشر . چينلور آراسنده (اهاما)
ناميله مشهور اولان (احمد البناكتى) نام برمسلم وزيرينك
بو خصوصده بك بيوك دخلى اولدينى تاريخچه مضبوطدر .
يكرمى ايكنجيسى (منجو) سلاله سيدر . بونك رئيسى
(هوتولو) در .

میلادك يوز اوتوز درت سنه سنده حکمدار اولوب
 درت يوز ايکي سنه سنده وفات ايلمش ویرینه اوغلی
 (کینغ یونغ تی) کچمشدر . بونک وفاتندن صکره یرینه
 کلن خواقین زماننده دخی بر چوق او یغونسزلق ینه باش
 کوسترمش و بونک نتیجه سنده ینه پکین مغوللر الینه کچمش
 ایسه ده بو دفعه چوق کچمه دن ینه (منجو) قبیله سنندن
 یکر می ایکنجی سلاله نک رئیس و حال حاضره قدر کلن
 حکمدار لک اولی اولان ایمپراطور (چونغ سی) مغوللری
 بیک آلتیوز اوتوز آلتی سنه سنده پکین و اطرافندن
 دفع و طرد ایلمشدر . بوندن صکره میلادك بیک آلتیوز
 آلتمش ایکی سنه سنده (کینغ هی) و بیک یدیوز یکر می ایکی
 سنه سنده (یونغ چنغ) و (کین لونغ) و بیک یدیوز
 طقسان درت سنه سنده (کیا کنغ) و بیک سکزیوز یکر می
 سنه سنده (جاو کوانغ) و بیک سکزیوز الی سنه سنده
 (هین فونغ) و بیک سکزیوز آلتمش بر سنه سنده
 (تونغ چی) و بیک سکزیوز یتمش بش سنه سنده شمدیکی
 حکمدار (کوانغ سو) درت یاشنده ایکن ایمپراطورلق

مقامنه کچمشدر . بلوغه وصوله قدر امور حکومت
والدهسی طرفندن اداره اولنمشدر . ایمپراطورک تخته
زمان قعودندن بوکونه قدر وقوعیافته اولان حوادثک
اک مهملری ژاپونیا وقعہ سیله آوروپا هیئت متفقہ دولیہسی
طرفندن سوق اولنوب چین ایمپراطور لغنی درت یوز
ملیون تائل تضمیناتله (پور آرتور ، وکیا وچو) کبی
لیمانلرینک الندن چیقمسيله نتیجه لشمسدر .

المعاصر المقتدر الی اللہ عز وجل عبد
العزیز العینی القوی الجی الاندونی النقشبندی
الحنفی المقیم فی دار الخلافة العلیہ
عفی عنہ الباری

بسم اللہ الرحمن الرحیم

﴿ خطا و صواب ﴾

صواب	خطا	سطر	صحیفہ
۱۳۰۶	۱۳۶	۱۰	۶
استماع	استماع	۳	۹
شیفن	شیفن	۵	۱۰
تحصیل	تحصیل	۱۲	۱۲
بصمہ	بضمہ	۷	۱۳
بیکہ	بیکہ	۸	۱۴
ینہ	نیہ	۳	۲۳
شیفن	شیفن	۹	۲۳
اسلاملرنجہ	املاملرنجہ	۳	۲۶
افکار منورہ سیلہ	افکار دخی	۴	۲۶
مدرسہ لریمزدہ کی	مدرسہ لریمزدہ	۱۸	۲۷
پرلی	پرلری	۱۷	۳۰
آثار	آناز	۱۰	۳۱
اوغلی	اوغلو	۷	۳۵
اوغلی	اوغلو	۲	۳۶